Наше Слово

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
TYGODNIK UKRAIŃSKI
UKRAINIAN WEEKLY

Рік LXX № 16 (3531) Варшава, 20 квітня 2025 року, Ціна / Cena 7 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254 Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ISSN 027-8254
16
9 770027 825252

epresa.pl 4873d2e673

Радість з неба ся являє,
Пасха красна днесь вітає.
Радуйтеся щиро нині,
Бог дав щастя всій родині.
Бог дав радість нам з небес.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Нехай Воскреслий Христос
обдарує всіх наших Читачів і Приятелів
щедрими ласками
та окрилює своєю благодаттю.
Христос Переможець з нами
і всією Україною!

Редакційний колектив «Нашого слова»

Христос Воскрес!

Кожного року очікуємо Христового Воскресіння, тому що кожного року потребуємо оновити надію, що після Страсної П'ятниці засвітить нам Світло Воскресного Поранку!

На це Свято прикрашуємо доми та столи писанками та гаївками, радість цього Празника оспівуємо піснями в церквах, а в домах зустрічаємо її довкола сімейних столів. Земля вкривається новим квітом, зеленіють поля, і ми всі відчуваємо надію перемоги Життя.

Україна зараз стає новою писанкою, яку малюють тисячі прапорів на цвинтарях, де спочивають полеглі наші Герої. В українських домах великодні пісні переплітаються з плачем по загиблих Героях та мирних жертвах, з тугою за тими, хто десь на нулі, в окопах, в неволі або шукає прихистку за кордоном. Жахливий досвід зла та диявольської потуги смерті висить над українськими домами в Україні і тут, де проживають українці. Але ми віримо в силу Перемоги Христа і надіємося на нашу з ним Перемогу. Ніякий камінь не зупинить Христового Воскресіння і ніякий рашист не вб'є нашу Надію на Перемогу.

Христос воскрес на третій день! Наш шлях до Свободи та воскресіння довгий та болючий, але впевнений. Цей шлях вимагає також нашого залучення, нашої особистої жертовності, нашої особистої підтримки. Не будьте байдужими, не надійтеся на те, що хтось це зробить за нас або без нас. Долучайтеся, підтримуйте, донатьте на підтримку ЗСУ та всіх захисників. Ми спільно допоможемо Воскресінню. Об'єднання українців у Польщі завжди буде з захисниками. Будьте з нами!

На ці Свята Христового Воскресіння приходимо до ваших домів з найщирішими побажаннями миру, любові, сили, здоров'я, а також прекрасних писанок та сповнених весняної надії гаївок.

Збройним силам України – Божого Захисту та сили, всім українцям – витривалої та жертовної любові й відповідальної мудрості! Україні – Перемоги!

Христос Воскрес!

Мирослав Скірка,
голова Об'єднання українців у Польщі

eprasa.pl 4873d2e673

ДОРОГІ УКРАЇНЦІ!

Сердечно вітаю зі світлим святом Воскресіння Христового!

Великдень – це час духовного оновлення, джерело надії, віри та єдності. Це свято нагадує нам, що навіть після найтемнішої ночі настає світанок, життя перемагає смерть, а світло – темряву.

Сьогодні, коли наша країна бореться за свою свободу та незалежність, символіка цього свята набуває особливого змісту. Ми дякуємо кожному воїну, кожному громадянину, кожній родині, які тримають стрій на своєму місці та роблять усе можливе для здатності України чинити опір агресору.

Ви підтримуєте армію, організовуєте гуманітарні вантажі, плетете сітки, представляєте Україну у світі, зберігаєте нашу культуру, мову та традиції – і цим укріплюєте міць українського духу за межами Батьківщини.

Щира вдячність українцям – вдома і за кордоном – за підтримку та незламну любов до України. Завдяки вам Україна сильна. Ви – опора України, її гордість і надія.

Українська громада, хоч би де вона не була – у Києві, Львові, Варшаві чи Анкарі – повинна залишатися одним міцним, незламним серцем. У єдності – наша сила. У силі нації – наше майбутнє.

Нехай Великдень принесе у кожен дім мир, радість, добробут та родинний затишок, зміцнить віру в перемогу добра і справедливості.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

З повагою,
Василь Боднар,
Надзвичайний і Повноважний Посол України в Польщі

ОБ'ЄДНАННЯ ЛЕМКІВ
бажає Вам
святкової зустрічі в молитві
про мир в Україні з родинами,
чудових родинних зустрічей,
шанування наших традицій,
прекрасної погоди в серці,
надії, що буде святий мир.
Бо
Христос Воскрес!
Воістину Воскрес!

Головна управа Об'єднання лемків

Великдень 2025

Питаю, чому мій ліс не є мій?
Моя церква не є моя?
То і сніг, який впав на мої землі,
Також не є загорода своя?

Воскреслий вкриває радісним мереживом,
Через поруйновані міста України
Вкриває траншеї своїм світлом.

Хоробрим воїнам і мамам
Надію з Воскресіння свого несе.
Хай щезне війна від лиця терористів московських!!!
Як щезає віск від лиця вогню.

Олександр Маслей

eprasa.pl 4873d2e673

День із писанкою в Народному домі

Можливо, не весь день, але сім годин тривав майстер-клас писанкарства в Народному домі в Перемишлі. Під час занять, які відбулися 13 квітня, можна було опанувати техніку батику, що є популярною як в Україні, так і в деяких регіонах Польщі. У майстер-класі взяли участь і ті, хто вперше спробував себе у виготовленні писанок, а також ті, хто вже має досвід. Приходили навіть цілими родинами. Організатори, перемиське ОУП, забезпечило для учасників усе необхідне обладнання та матеріали. За оцінкою організаторів у заняттях взяло участь більше 200 осіб.

Фото Павла Лози

Майстер-класи з писанкарства у Ґданську

Гурток ОУП у Ґданську та Спілка української молоді 5 квітня провели в домівці майстер-класи з писанкарства. У них взяли участь і діти, і дорослі. Як зазначають організатори, на заняття прийшло більш ніж 50 осіб.

Фото з фейсбук-сторінки Домівка Гданськ – Domiwka Gdansk

Учні «шашкевичівки» успішно виступили на міжнародному фестивалі «Самоцвіти»

Учні Комплексу загальноосвітніх шкіл № 2 імені Маркіяна Шашкевича у Перемишлі 4 квітня взяли участь у VIII Національному фестивалі-конкурсі «Самоцвіти 2025». У заході, який відбувся на сцені Казімєжовського замку в Перемишлі, взяло участь понад 90 учасників – солістів та шкільних ансамблів. Це учні шкіл Польщі та України.

«Шашкевичівку» представляли на фестивалі вихованці нульового класу з виставою «Садок вишневий коло хати», а учні 4-6 класів початкової школи продемонстрували свої здібності в грі на музичних інструментах.

На фейсбук-сторінці школи повідомляють, що переможцями в категорії «Інструменти» стали Михайло Філь (акордеон), посівши 1 місце, та Остап Філь (сопілка), який здобув 2 місце.

У вокально-інструментальній категорії Анна Бегійовська отримала III місце. Вдалим був і виступ молодшої групи танцювального колективу «Аркан», котрий посів II місце у своїй категорії.

«Вітаємо всіх учасників! Ми пишаємося вами й віримо, що це лише початок вашого мистецького шляху. Відкрийте свої серця для мистецтва та розвивайте свої захоплення!» – читаємо у фейсбуці на сторінці школи.

«Самоцвіти» – це міжнародний фестиваль і конкурс, який проходить у Польщі з 2018 року. Його основна мета – підтримка, популяризація та розбудова міжнародної платформи для культурного обміну між аматорськими та професійними колективами й учасниками.

Фото із сайту школи

Великодній Кошалін

Понад 50 учасників узяло участь у майстер-класі зі створення писанок, який організувала кошалінська домівка ОУП. Своїм досвідом із дітьми та дещо старшими учасниками ділилася сестра Франциска Ореста Саламашек СНДМ (сестри служебниці Непорочної Діви Марії – прим. ред.), Оксана Керкош та Йосиф Ядловський. Вони презентували теж власні писанки, які можна вважати справжніми шедеврами.

Кожен учасник майстер-класу приніс із собою варені яйця, а повернувся додому з чудовими писанками та вже великоднім настроєм. Адже це був час занурення до традицій та звичаїв нашого народу в радісному та родинному настрої.

Святковий настрій відчувався також під час великодного ярмарку, який днем пізніше організувало товариство «Майстерня» в підвалі греко-католицької церкви. Під час заходу можна було придбати вареники, котрі виготовили

eprasa.pl 4873d2e673

на місці волонтери, а також купити великодні прикраси чи самому підготувати гілки до Вербної неділі. А що найважливіше – у такий спосіб допомогти Україні, що воює, оскільки зібрані кошти розміром понад 8,5 тисяч буде призначено на створення безпілотників, які члени товариства збиратимуть власноруч у Кошаліні. Саме завдяки безпілотникам українські солдати можуть заздалегідь визначати позиції російських військ. Вартість одного апарата становить приблизно 2 тисячі злотих.

Анна ВІННИЦЬКА.

Фото Анни Вінницької

Конкурс «Українське слово» у Більську-Підляському

3 квітня відбулися прослуховування на Воєводському декламаторському конкурсі «Українське слово» в Більському культурному центрі. Загалом виступило 88 дітей, які приїхали з Черемхи, Білостока та, звичайно, Більська-Підляського.

Прослуховування проходило в кількох вікових категоріях. Наймолодша з категорій – «дитсадки». Наступні групи – вихованці I-III класів початкової школи, потім IV-VI класів початкової школи та VII-VIII класів.

«Нагороджені учні продемонстрували дуже добре знання вибраного тексту, правильну інтерпретацію вибраного вірша та акуратну вимову, враховуючи правильну артикуляцію важких українських звуків. Вони також презентували свою сценічну майстерність. Рівень конкурсу, як і в попередні роки, був високим», – ідеться у повідомленні на сайті організатора – Союзу українців Підляшшя (СУП).

Список усіх учасників та переможців доступний на сайті організації (zup.org.pl).

Фото з фейсбук-сторінки СУП

Успіх учнів з Білого Бору на фестивалі в Празі

30 березня діти Початкової школи та ліцею імені Тараса Шевченка повернулися з майже тижневої поїздки. Про це повідомлено на фейсбук-сторінці школи. Спершу учні завітали до Праги, де відбувався 44-й Міжнародний фестиваль «International Art Festival and Contest „The Festival Bridges"». На ньому шкільний танцювальний ансамбль «Вітрогон» та

гурт «Мелодія» посіли I місце, а ансамбль «Вишиванка» стали другими.

Після столиці Чехії учні з вчителями та опікунами поїхали до Парижа. «Це чотири інтенсивні дні, під час яких можна було побачити найважливіші місця столиці Франції: Ейфелеву вежу, музей Лувр, резиденцію Версаль, Діснейленд, Тріумфальну арку, кафедру Нотр-Дам», – читаємо звіт на шкільній сторінці у фейсбуці. Після Парижа учні завітали до Бельгії у Брюссель, а після, вертаючись до Білого Бору, відвідали місто Кельн у Німеччині.

Фото з фейсбук-сторінки школи

«Студенти танцюють» зняли проморолик

У середині березня в Народному домі в Перемишлі ансамбль народного танцю «Студенти танцюють» знімав проморолик. Нагадаємо: до колективу належать випускники різних українських шкіл у Польщі, а також молодь, яка приїхала сюди з України для навчання або роботи. Зараз колектив налічує приблизно 30 учасників.

Саме промовідео створено не тільки для того, щоб заохотити інших спробувати потанцювати з гуртом, але й показати себе.

– Ми виступаємо у Польщі, але хотіли б теж взяти участь у фестивалях за кордоном. А ще треба мати відео, щоб просувати себе, – розповідає Ксенія Комар, яка керує колективом.

Оскільки «студенти» живуть у різних частинах Польщі, зустрічатися їм вдається тільки раз на місяць у вихідні в різних містах. Ансамбль зараз діє при Об'єднанні українців у Польщі. Організація фінансує, зокрема, проїзд та харчування членів колективу на репетиціях.

– Що стосується нічлігу, під час наших щомісячних зустрічей ми зазвичай спимо по хатах членів нашого ансамблю. Тут роками нічого не змінюється: як за часів навчання, нічліг відбувається «по-студентськи», – сміється Ксенія Комар, яка запрошує охочих на чергову репетицію колективу. Вона відбудеться 26-27 квітня у Ґданську.

Всю інформацію про ансамбль, репетиції та контакти можна знайти на фейсбук-сторінці (Студенти ТАНЦЮЮТЬ/ Studenty Tanciujut).

Фото Павла Лози

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

eprasa.pl 4873d2e673

Леся САМЧИНСЬКА

Світло серед темряви: як війна змінила сенс Великодня для українців

Вже четвертий Великдень українці святкуватимуть під час війни. Нині це свято набуло особливого значення та символізму, з'явилися нові традиції, змінилися умови звичного святкування. Великдень став символом єднання, надії та стійкості для всіх – і тих, хто на фронті, і тих, хто в тилу.

Фото з фейсбук-сторінки Національної гвардії

Нові звичаї та символи

У час, коли кожна повітряна тривога нагадує про небезпеку, коли замість великодніх дзвонів можна почути вибухи, українці продовжують зберігати головне – віру й незламність. Одне з найсвітліших свят християнства за останні військові роки набуло особливого значення: багато українців сприймають Великдень як свято перемоги життя над смертю, добра над злом. Сьогодні Великдень – не просто данина традиції, а спосіб своєрідної духовної оборони, віри у перемогу, символ надії та стійкості.

Практично в усіх регіонах України існують обмеження святкування через безпеку – скасовані традиційні нічні богослужіння через комендантську годину. Тому люди йдуть до церкви зранку або вдень. У деяких громадах організовуються чергування територіальної оборони, щоб не допустити провокацій.

«Минулого року паски освячували вдень. Ставлю свічку – і раптом сирена. Ми просто стали на коліна посеред подвір'я. Це був найщиріший „Христос Воскрес" у моєму житті», – каже Олена з Чернігова.

Змінилася риторика богослужіння – тепер в храмах також читають молитви за Збройні сили України, полонених, поранених і загиблих. Частина церков проводить онлайн-трансляції. На Великдень у багатьох містах проводять панахиди на кладовищах і Алеях Героїв. Люди несуть паски, крашанки й квіти на могили загиблих воїнів. Це новий, глибоко емоційний і скорботний елемент свята.

Фото з фейсбук-сторінки Національної гвардії

Відбулося оновлення й у великодніх кошиках українців. Тепер на писанках та оздобленні пасок переважають жовто-блакитні кольори. Стали поширеними зображення військової символіки. Діти малюють на писанках тризуб, сонце, меч чи калину. Часто українці кладуть у свій великодній кошик жовто-блакитну стрічку або маленький прапорець.

Набуло поширення великоднє волонтерство. Багато родин відмовляються від гучного святкування і допомагають волонтерам, внутрішнім переселенцям та військовослужбовцям. Частину великодніх кошиків люди передають на фронт, пораненим у лікарні, а також дітям-сиротам. На їхніх пасках часто можна прочитати не тільки «Христос Воскрес», а й «ЗСУ».

Школярі теж долучаються до волонтерства. Вже традиційно в школах перед святом організовуються благодійні ярмарки, а зібрані кошти разом зі смаколиками відправляються до ЗСУ. Діти також пишуть вітальні листи з побажаннями для бійців та малюють малюнки з написами: «Повертайся живим».

«Я намалювала воїну пасочку і написала: „Щоб вас Бог захищав так, як ви нас". Моя мама заплакала, коли побачила», – каже 9-річна Софійка з Києва.

Ці листи для бійців – потужний моральний стимул. Їх зберігають у кишенях, шоломах, рюкзаках та перечитують, коли є спокійна хвилина.

«Мені прийшла листівка з Миколаєва, там дитина написала: „Дякую за небо". Я носив її в кишені броніка як талісман», – ділиться Сергій з 24-ї бригади.

Великдень на передовій: окопи замість храму

Військовослужбовці Збройних сил України, навіть перебуваючи на передовій, теж знаходять можливість дотримуватися великодніх традицій. Хоча й доводиться святкувати в окопах, під обстрілами. Замість свічки – ліхтарик на акумуляторі, замість стола – перевернутий ящик з-під патронів.

eprasa.pl 4873d2e673

Волонтери передають військовим освячені паски, крашанки, хрестики, молитовники тощо. Для багатьох бійців – це нагадування, що вони не одні, і про них моляться. Деякі воїни носять такі маленькі великодні подарунки як оберіг у кишені бронежилета.

«Нам привезли паски з Полтави. Звичайні, домашні. Це був не просто хліб, а символ того, що нас чекають», – каже боєць 93-ї бригади.

Попри складні умови, військові знаходять час для фарбування крашанок у цибулевому лушпинні. Використовуючи підручні матеріали, розписують яйця. Деякі військові навіть самі печуть паски, якщо мають можливість. І така власноруч спечена паска – без сумніву, найсвятіша та найцінніша випічка для кожного захисника.

«У бліндажі пахло паскою і димом. Ми запалили маленьку свічку і передали один одному крашанки. Хтось тихо сказав: „Христос Воскрес". І це було справжнє свято», – згадує боєць 72-ї бригади Олександр.

Капелани (військові священники) проводять молебні, моляться разом із бійцями та дають їм своє благословення. Кожен капелан заздалегідь ретельно планує маршрут, щоб охопити якомога більше підрозділів. Вже із суботнього ранку перед Великоднем він вирушає в дорогу й продовжує свої поїздки до пізнього вечора неділі. Під час візитів капелан також проводить обряд освячення великодніх страв прямо в бліндажах або укриттях. Обряд освячення іноді проводять і самі бійці, які мають духовний сан. Часто моляться за живих і полеглих побратимів, за мир і перемогу. Деякі військові читають «Отче наш» перед боєм.

«На Великдень ми молилися в окопі. Небо було зоряне. І хоч десь там гупало, але було відчуття тиші всередині», – розповідає військовослужбовець із Сумщини.

Але найбільше, чого хочеться кожному захиснику в цей день, – це чути голос рідних. Хтось із військових встигає зателефонувати додому, комусь надсилають листи, відеопривітання. А хтось просто на телефоні гортає світлини з мирного життя, пригадуючи родинне тепло.

Тиша без дзвонів

У прифронтових містах і селах багато церков і храмів зазнали руйнувань від обстрілів, а деякі (в Сумській, Чернігівській, Харківській, Запорізькій та інших областях) взагалі знищені. Але, незважаючи це, місцеві все одно збираються на богослужіння. Вони приходять до зруйнованих церков, приносять паски та моляться за мир і перемогу. Там, де немає будівлі, люди моляться на її місці, просто неба. Або ж дивляться трансляції святкової літургії по телебаченню. Деякі громади організовують служби в підвалах, укриттях або школах.

«Цього року ми святимо паски в шкільному коридорі – наш храм зруйнували. Але Бог – не в стінах, а в серцях», – говорить отець Дмитро з Харківщини.

Великдень для переселенців: нові домівки – старі традиції

Для мільйонів українців Великдень – вже давно не в рідній хаті. Багато внутрішніх переселенців відзначають свято у нових громадах. Вони об'єднуються з сусідами та місцевими жителями, разом готують святкові страви, обмінюються традиціями та підтримують одне одного, створюючи відчуття дому навіть далеко від рідних місць.

Діти роблять окопні свічки. Фото з фейсбук-сторінки ліцею № 72, Київ

Адже для них Великдень – це шанс відчути тепло, яке не зміг відібрати ворог.

«Ми з сусідками з різних областей разом замісили тісто. Спочатку було ніяково, а потім сміх, тепло, пісні. Стало трохи легше», – ділиться Ірина, переселенка з Бахмута.

У тимчасових прихистках волонтери організовують спільне святкування: печуть паски, фарбують крашанки та розписують писанки, проводять майстер-класи для дітей.

Христос Воскрес – воскресне й Україна

Попри обстріли, втрати й тривоги, Україна продовжує шанувати великодні традиції – в ніч на 20 квітня мільйони українців запалюють свічки з надією на мир й молитвою за життя. Великдень у воєнний час – це не про розкіш, а про сенс. Це спроба зберегти віру, коли довкола страждання. Це свято у відродженні через втрати, сльози і біль. Про те, як після темряви приходить світло. І в умовах війни Великдень став ще більш справжнім, глибоким і людяним. ●

Фото з фейсбук-сторінки Ніжинської хореографічної школи

eprasa.pl 4873d2e673

Павло ЛОЗА
Фото автора статті

Звітно-виборча конференція Сяніцького відділу

Сяніцький відділ Об'єднання українців у Польщі (ОУП) – передостанній, де відбулася звітно-виборча конференція. Його новообраним очільником став Мирослав Фаль, який замінив на цій посаді багаторічну голову відділу Марію Білас.

Збори, у яких взяли участь, крім членів відділу, також представники Головної управи ОУП – голова організації Мирослав Скірка та секретар Мирослав Купич – розпочалася з вшанування пам'яті всіх загиблих в Україні. Потім Марія Білас звітувала про діяльність відділу за 2018-2024 роки.

Мирослав Скірка, Марія Білас та Мирослав Фаль

Діяльність Об'єднання на Сяніччині за останній час була зосереджена переважно на культурних ініціативах та плеканні українських традицій. Організація брала активну участь в проведенні концертів та виступів гуртів. Варто додати, що протягом багатьох років у відділенні діє декілька ансамблів, до складу яких входять не лише діти, молодь та дорослі, а й люди похилого віку.

– Такі ансамблі – це реальна форма активізації нашої громади, яка живе в нашому районі, – зазначила Марія Білас.

Діячка ОУП з Мокрого також розповіла про ініціативи, спрямовані на популяризацію української культури, зокрема організацію поїздок для дітей та молоді.

Діяльність відділу – це також опіка про пункти навчання української мови. Загалом у відділі їх чотири: у Сяноці, Команчі, Репеді та Мокрому.

– Для нас це дуже важливий елемент нашої мужності. Ми роками ведемо ретельну статистику наших учнів. Сьогодні у нас – 98 дітей. І мені приємно, що ця цифра є стабільною роками, – сказала Марія Білас.

На цей день найбільшу проблему, пов'язану з приміщенням, має пункт навчання української мови у Сяноці. Зараз навчання проходить у домівці, а місце, де проводять уроки, потребує ремонту.

– У нас була пропозиція про приміщення в одній зі шкіл, у підвалі. Я там була, дивилася, але воно теж не підходить. Про це повідомили й місто. Але проблема в тому,

eprasa.pl 4873d2e673

що деяким батькам доведеться далеко їхати, щоб підвезти дітей до школи, де проходять заняття. Найкраще, якби це відбувалося в нашій домівці, що в центрі міста, – розповіла Маріанна Яра з гуртка ОУП у Сяноці.

Іншим питанням, згаданим у доповіді та більш детально обговореним під час зустрічі, була підтримка України. Ще у 2014 році у зв'язку з російською агресією відділ долучився до допомоги Україні. У 2022 році через ескалацію війни діячі ОУП зі Сяніччини активізували допомогу. Це не просто волонтерська діяльність на кордоні в перші місяці повномасштабної агресії росії. Члени Об'єднання приєднувалися до збору коштів, зокрема на закупівлю харчів та медикаментів. Також тут готують індивідуальні пакунки для українських бійців. Це теж плетіння маскувальних сіток, чим займалися, наприклад, в приміщенні пожежної частини в Мокрому. Відділ встановив та підтримує зв'язки з громадськими організаціями, які діють в Україні.

Що стосується діяльності для громади, то організація співпрацювала з місцевою владою як районного, так і воєводського рівня, що мало різні результати.

– Щоб навіть отримати цю тисячу злотих, треба подати заяву до місцевої влади десять разів, і навіть тоді немає певності, що ти справді щось отримаєш. Я думаю, що нашим структурам Об'єднання на Мазурах чи Західному Помор'ї легше, коли йдеться про контакт, співпрацю і підтримку місцевої влади, – зазначила Марія Білас.

Під час зустрічі також обговорювали співпрацю з іншими організаціями та установами. Сяніцький відділ співпрацював з різними структурами, зокрема українськими організаціями, школами, освітніми комісіями та університетами. Серед них – і Волинський національний університет імені Лесі Українки.

Під час засідання Ревізійна комісія також доповіла про свої висновки та не виявила порушень у роботі управи відділу за звітні 2018-2024 роки.

Звісно, були й вибори. Марія Білас, яка кілька каденцій очолювала відділ, категорично відмовилася балотуватися на наступний термін.

Крім уже згаданого новообраного голови відділу Мирослава Фаля, до управи ввійшли також заступниця голови Марія Білас, секретар – Ярослав Машлюх, скарбнича Мажена Онишканич та члени – Анна Мацко, Анна Юрчишин та Маріан Райтар. До складу Ревізійної комісії обрано Дануту Співак і Маріанну Яру. На з'їзді ОУП у травні Сяніцький відділ представлятимуть Марія Білас та Мирослав Фаль.

На зборах присутніми були отець Богдан Кішко, парох греко-католицької парафії в Мокрому, та отець митрат Юліан Феленчак, парох православної парафії в Морохові. ●

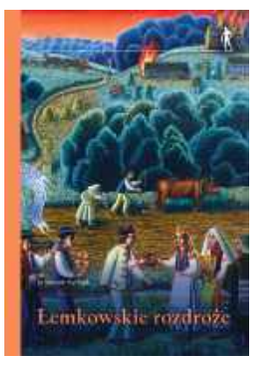

Рекомендуємо придбати книгу професора історії та працівника Інституту етнології та культурної антропології Вроцлавського університету Ярослава Сирника – «Лемківські перехрестя».

У своїй книзі професор взявся за кілька ключових дослідницьких завдань, як-от аналіз впливу подій 40-х років минулого століття на настрої лемків, їхню участь у різних формуваннях і подальшу міфологізацію цих подій.

Історик також розглядає, як цей досвід зараз використовують для створення образу, серед іншого, ідентичності нащадків переселенців з Лемківщини.

Ви можете замовити її у видавництві:

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Pl. Uniwersytecki 15, 50-137 Wrocław

Та інтернет-книгарні: **тел. 71 375 2809, 518 355 632**

eprasa.pl 4873d2e673

Анна ВІННИЦЬКА
Фото авторки статті

У Слупську проходить виставка живопису Миколи Солонера в стилі пазлфаунізму

Микола Солонер – відомий український художник, скульптор, дизайнер, автор й ілюстратор дитячих книжок. Він винахідник нового стилю в мистецтві, що називається пазлфаунізм. У 2007 році одна з найвідоміших галерей світу «Gallery Opera» в Лондоні визнала Миколу Солонера одним з найкращих сучасних митців України. Роботи художника виставляли поруч із творами таких видатних всесвітньо відомих майстрів, як Сальвадор Далі, Марк Шагал, Енді Воргол, Дем'єн Герст та інші. Нині виставку робіт художника можна подивитися в Музеї Середнього Помор'я в Слупську.

– На виставці представляється понад 100 творів живопису, графіки, скульптури, текстильних виробів за ескізами митця. Творчий метод Миколи Солонера закроєний на принципах постмодернізму, ремінісценціях кубізму та первісних доісторичних формах мистецтва. Сьогодні творчість Миколи Солонера – це його боротьба з війною. Він немовби протиставляє барвистий та кольоровий світ картин воєнній руйнації, що символізує перемогу краси над смертю, – розповідає Владислава Дяченко, мистецтвознавиця, яка до початку війни в Україні працювала заступницею директора музею в Херсоні. Коли почалася війна, їй довелося покинути дім і шукати притулку в Польщі. Сьогодні вона працює у відділі освіти та промоції слупського Музею Середнього Помор'я.

Микола Солонер народився і виріс у Тернополі, згодом опинився у Великій Британії, де прожив 20 років. У мистецькому доробку художника понад 650 робіт. Через війну митець не міг приїхати до Слупська, бо має призовний вік. Його виставку організовано в рамах Європейського мистецького турне «Пазлфаунізм», а експозицію можна подивитися до 17 серпня.

Мистецтвознавиця Владислава Дяченко з картинами Миколи Солонера

Пазлфаунізм – це довільне розміщення артсимволів тварин, які наче пазли створюють єдиний твір мистецтва в живописі, скульптурі або графіці. Цей стиль поєднує елементи абстракції та геометрії, вражає своєю оригінальністю та глибиною. Кожна картина запрошує глядача зануритися у світ неймовірних кольорів і форм, де кожен елемент є частиною великої композиції, що розкриває нові сенси.

Мене особисто захопила робота «Сокіл Перемоги» – занурившись у картину, бачиш тризуб як символ непереможного українського духу. Картина символізує саме перемогу добра над злом, бо, як каже Владислава Дяченко, попри зло, яке відбувається в Україні, ми мусимо вірити в добро людини, а світ повинен нарешті обрати світло.

– Ми дивимося на Господа і Його тернистий хрест. Господь помер на хресті, але Він воскрес, і тому ми віримо, що те саме відбудеться в Україні. Ми не знаємо, коли це станеться і яким чином, але кожна людина мусить знайти свою дорогу до Христа і шукати в Ньому підтримки. Бо людина створена на Його подобу, тож вона мусить нарешті обрати добро над злом, – говорить мистецтвознавиця.

Твір «Сокіл Перемоги» датовано числом 24 лютого 2024 року. ●

eprasa.pl 4873d2e673

ЮВІЛЕЙ

Павло ЛОЗА
Фото автора статті

Ювілей Ірини Снігур

90-річчя – це особливий момент у житті кожної людини, яка досягла цього віку, та чудова нагода відсвяткувати його в колі рідних і найближчих друзів. Так було в Перемишлі 6 квітня, де Ірина Снігур, багаторічна директорка української ліцею в Лігниці, відзначала свій ювілей.

На зустріч, організовану в Народному домі, прийшло приблизно 30 осіб – переважно випускники IV Загальноосвітнього ліцею у Лігниці, котрі зараз проживають у Перемишлі. Прибулі гості, серед яких були й представники Українського вчительського товариства та Товариства випускників лігницького ліцею, висловили найкращі побажання, подарувавши вчительці квіти й подарунки.

– Це квіти від нас усіх. Від усіх Ваших дітей, бо Ви була для нас як мати й назавжди залишитеся такою в наших серцях, – говорив Степан Колосівський.

Ще один із колишніх учнів Ірини Снігур – Михайло Маркович, який прибув на святкування з Новиці у Ґорлицькому повіті, вітаючи ювілярку, поділився спогадами 1960-х років. Він зауважив, що представляє тих, хто «не був генієм у школі», але завдяки навчанню у лігницькому ліцеї досяг успіху.

– Ми з дуже великою охотою приїхали сюди й дуже тішимося. Ми переконані, що на наступний Ваш ювілей приїде ще більша група осіб і що ми будемо тут. Бажаємо Вам усього доброго, – сказав випускник, який після Лігниці закінчив медичний факультет та став спеціалістом в ортопедії й травматології.

Своєю чергою Марія Туцька зачитала побажання для ювілярки від митрополита-сеньйора УГКЦ Івана Мартиняка. До речі, владика Мартиняк в останні роки, коли школою керувала Ірина Снігур, навчав у Лігниці шкільну молодь катехизи.

День народження пані Ірини також було нагодою згадати школу, сфотографуватися, поспівати пісень. Звісно, не обійшлося без торта та спільного виконання «Многая літа». А кожен із присутніх особисто підходив до ювілярки та бажав їй, зокрема, здоров'я.

– Насправді я вам щиро дякую, що ви є. Насправді. Одне, чого зараз все більш бракує, – це сил, – звернулася до гостей Ірина Снігур.

Слід додати, що перед святкуванням у Народному домі, зранку в церкві отців василіян у Перемишлі, на честь ювілярки відбулася служба божа. Очолив її отець Теодозій Янків, випускник ліцею у Лігниці. Після літургії священник вручив Ірині Снігур медаль блаженнішого Йосафата Коциловського, якою її нагородив архиєпископ перемисько-варшавський Євген Попович. Нагадаємо, що медаль разом з грамотою вручають з 2017 року заслуженим вірянам греко-католицької церкви у Польщі.

Ірина Снігур народилася 7 квітня 1935 року у Верхраті Любачівського повіту. Була вчителькою математики в 1960-1987 роках, вихователькою в гуртожитку та директоркою IV Ліцею у місті Лігниця протягом 1962-1977-х. В останні роки вона пов'язана з Перемишлем, де мешкає. ●

eprasa.pl 4873d2e673

КУЛЬТУРА

Павло ЛОЗА
Фото автора статті

Антологія з музикою Надсяння отримала нагороду на загальнопольському музичному конкурсі

Видання «Музична антологія Надсяння» отримало спеціальну нагороду конкурсу Польського радіо за найкращий альбом із народною та традиційною музикою, виданий у Польщі минулого року. Але це може бути не останній успіх платівки, видавцем якої стало ОУП, адже тепер ви можете проголосувати за неї в інтернет-конкурсі «Вірту@льні гуслі».

«Журі вирішило присудити такі нагороди та відзнаки. Спеціальну премію конкурсу „Fonogram Źródeł 2024" у розмірі 7500 злотих Об'єднанню українців у Польщі (відділ у Перемишлі) за подвійний альбом „Музична антологія Надсяння"», – читаємо на сайті Польського радіо, яке оголосило результати конкурсу 8 квітня.

Серед членів журі, котрі присуджували цьогорічну премію, були не лише журналісти з колективу Радіоцентру народної культури Польського радіо, але також викладачі та музичні експерти з Музичного університету Фридерика Шопена у Варшаві й Варшавського університету.

Про альбом «Музична антологія Надсяння» ми вже неодноразово писали в нашому тижневику.

Він містить два компакт-диски з музикою надсянського регіону. Перший диск представляє аж 45 архівних записів із Войтківки, Грушовичів, Гребенного, Верхрати, Кальникова, Руди-Журавецької, Лазів, Прісся та інших сіл Перемищини, Любачівщини, а також Львівщини. Найдавніші автентичні записи, зібрані під час польових експедицій, датуються 1950-ми роками.

Тим часом у другій частині платівки спостерігаємо спробу реконструкції традиційних пісень і танців у виконанні перемиських гуртів «Крайка» та дитячого «Краєчка», варшавсько-перемиського фолькгурту «Грай Бери», жіночого тріо «Родовід» зі Львова та дітей, які відвідують у Народному домі майстер-класи співу.

Проте альбом – це не лише два диски із записами пісень з обох боків кордону. Платівка містить буклет українською та польською мовами з описом регіону, його історії та традицій, архівні світлини та один бонус – карту Надсяння.

Нагадаємо: щоб здійснити проєкт, окрім фінансування від Національного інституту музики й танцю, потрібний був власний внесок. Тому українська громада фінансово дуже активно долучилася до ініціативи випуску збірки. За це ще раз дякує Тетяна Наконечна, яка координувала весь проєкт від імені видавця – Перемиського відділу ОУП. Як зазначає українка, вона вдячна як виконавцям, так і всім, від кого вдалося зібрати музичний матеріал.

– Особливо вклоняюся всім колишнім мешканцям регіону Надсяння, голоси яких ми чуємо на одній з платівок, та їхнім нащадкам. Завдяки вашим записаним пісням, розповідям, мелодіям та голосам у нас є з чим працювати. Вклоняюся всій українській громаді в Польщі, чиї звичаї та нематеріальна спадщина майже повністю зникли, і я вірю, що, хоч частково, їх вдасться врятувати, – вказує Тетяна Наконечна й додає. – А рятувати варто, бо спадщина української громади, не тільки регіону Надсяння, але й Лемківщини, Західної Бойківщини, Холмщини та південного Підляшшя, – це частина не лише культури України, але й Польщі. Адже культура національних меншин збагачує не тільки їхніх членів, але й надає колориту культурі всієї Європи.

Слід теж згадати, що альбом «Музична антологія Надсяння», дизайн обкладинки якого розробив представник української меншини з Ольштина – Андрій Філь, був одним із 14 проєктів, що потрапили до фіналу конкурсу Польського радіо.

Але це може бути не останній успіх виданого торік диска, оскільки вже зараз за нього можна проголосувати в інтернет-конкурсі «Вірту@льні гуслі» (Wirtualne Gęśle). Щороку в його голосуванні, що має понад двадцятилітню історію, бере участь кілька тисяч осіб.

«Музична антологія Надсяння» (MUZYCZNA ANTOLOGIA NADSANIA) – один із 88 музичних проєктів, котрі представлені в інтернет-опитуванні. Голосування триватиме від 30 квітня на сайті **www.gesle.folk.pl**. ●

Гурт «Краєчка»

eprasa.pl 4873d2e673

КУЛЬТУРА

Тетяна ДАНЮЧЕНКО
Фото з архіву героя статті

«Коли зал стихає і ловить кожну ноту – це особлива мить»

Степан Бурбан

«Паліндром» – інді-гурт зі Львова, музичний проєкт фронтмена Степана Бурбана. Його пісні повні живої, щирої, відвертої, щемкої, здебільшого сумної лірики, а живі виступи мають душевну атмосферу, може, навіть скоріше квартирника, ніж концерту. Він співає про війну, про Василя Стуса, про ностальгічну любов до Львова, про свої почуття. Зараз гурт вирушив у перший благодійний євротур, аби не тільки ділитися своєю музикою, а й зібрати допомогу для ЗСУ. Усі кошти, зібрані під час туру (донати та продаж лотів), гурт передає на підтримку українських захисників, а саме на потреби одного зі спецпідрозділів Головного управління розвідки (ГУР). Своїми планами і враженнями від туру Степан Бурбан поділився з «Нашим словом».

– Перший європейський тур для тебе – це виклик чи свято? Це спроба вийти на нові ринки чи щось інше?

– Це як велике свято. Перший вихід за межі України – не просто концерт, а шанс подивитися в очі тим, хто роками писав: «Приїдь до нас». Нарешті ми поруч. І хоч це не зовсім прем'єра, але масштаб новий. Це діалог зі слухачами, які жили поруч із нами всі ці роки. Це не про галочку. Це відповідальність. Після турів в Україні я відчув: треба більше. Тож європейський тур – це логічне продовження і водночас спосіб зібрати донати. Я думаю не про ринок, а про роль, яку можу виконати: бути корисним через музику.

– Яке місце Польща займає в цьому маршруті? Може, маєш якісь очікування щодо публіки?

– Дуже особливе місце. Польща – найближча до нас, і не тільки географічно. Після 24 лютого саме Польща першою простягнула руку: прийняла, підтримала, вислухала. Тому виступи тут – не просто концерти, а подяка. Дуже хочеться, щоб цей тур став точкою зустрічі зі слухачами у Польщі, не тільки українськими в еміграції. Я навмисно не будую жодних очікувань, але мені цікаво: хто прийде, що вони відчують. Мені здається, що Польща – це країна, де є багато розуміння й підтримки. Мені хочеться показати, що ми поряд, і не лише територіально, а й ментально.

– Музика «Паліндрома» дуже контекстуальна. Як її сприйме слухач, який не знає української?

– Контекст не обов'язковий, якщо працює атмосфера. Це інтонація, рух, світло, навіть тиша між піснями. Люди все це відчувають. А слова… їх можна відкрити пізніше, почитати, послухати в навушниках.

– У тебе є певна логіка, за якою вибудовуєш концерт? Відчувається, що ти ведеш слухача до певного катарсису, наприкінці варшавського концерту після пісні «Я боюсь» зал не вщухав аплодисментами, було видно, що усіх справді «торкнуло».

– Так, завжди логіка є. Початок концерту – легкий, драйвовий. Потім – глибше, важче. І фінал – емоційна кульмінація. Це як внутрішній шлях, який ми проходимо разом із залом.

– Твої тексти дуже особисті…

– Якщо хоча б один рядок зачепить когось, цього достатньо. Люди скрізь шукають щось своє. І якщо знаходять – то тримаються.

– Як реагує публіка на нові треки, які ще не чула?

– Мовчки, але це найкраща реакція. Коли зал стихає і ловить кожну ноту – це особлива мить, і саме заради таких моментів усе й відбувається.

– Європейська публіка може не знати, що українські концерти – це теж про війну. Як це пояснити?

– Через музику, атмосферу, слова між піснями. Це не просто виступи, це платформа. Ми розповідаємо, ми збираємо кошти, ми нагадуємо: війна триває. І кожен концерт – це теж участь у боротьбі.

– Це благодійний тур, на концертах ви розігруєте певні лоти (мапи, прапори, платівки, гітари, підписані вами чи військовими) і слухачі ініціативно долучаються, віддаючи свою частку допомоги для ЗСУ. Чи такий формат створює тиск для творчості?

– Це вже не тиск, а частина реальності. Донати давно перестали бути чимось окремим. Це як квиток. Частина участі у спільній справі. Це не обов'язок – це взаємність.

– Що у програмі вашого туру, які пісні?

– Це мікс старого і нового, ми сформували збірну програму «Паліндрома» за всі роки, живий зріз усього, що я створював. Також вперше прозвучать і пісні з нового альбому, він зараз у процесі. Тож це буде щось на кшталт передпоказу.

– Ти втомлюєшся протягом туру? Як відновлюєш сили?

– Ключ – це відпочинок. І тиша. Іноді просто кілька хвилин з котом перед концертом. А далі перемикаєшся. І сцена дає сили.

Гурт вже виступив у Варшаві і Вроцлаві, далі на його шляху Прага, Берлін та Відень. І 25 квітня «Паліндром» завітає ще в Краків (Kwadrat Club). ●

eprasa.pl 4873d2e673

Олександр ЛЮБЧИЧ
Фото з Вікіпедії

Талант, що поєднаний з відвагою

Життя цієї людини служить яскравим підтвердженням того, що творчих українців, незалежно від місця їхнього народження, перебування чи завершення життєвого шляху, об'єднує одна спільна мета і прагнення – зробити щасливою і прославити свою Батьківщину. А ще – прославитись самому. Хоча останнє властиве усім творчим людям світу.

Микола Іванович Івасюк – родом із Буковини, отримав прекрасну європейську освіту, мав можливість залишитись за кордоном, але повернувся в Україну, присвятив життя оспівуванню героїчного минулого свого народу і постраждав разом із ним в роки жорстоких сталінських репресій. «У нас, насправді, треба мати не лише талант, а й багато відваги, щоб піти дорогою, яку вибрав собі Микола Івасюк», – написав про нього галицький письменник і поет Осип Маковей. Останній не дожив до трагічного фіналу життя Івасюка, але, напевно, передчував його.

Буковина: хлопець, народжений для мистецтва

Микола Івасюк з'явився на світ 14 (28) квітня 1865 року в місті Заставна на Буковині в родині тесляра і домогосподарки. Мав хист до малювання і не роздумуючи пішов стежкою, котру обрав для себе. Закінчив місцеву школу, вступив до Чернівецької вищої реальної школи, де навчався у 1877-1884 роках. Йому поталанило, бо професором живопису в школі був відомий художник Буковини Юстин Пігуляк. Він ознайомив хлопця з історією культури і мистецтва, навчив техніки та композиції живопису, сприяв вибору певного жанру – історичного. Івасюк, вихований на кращих прикладах із далекого минулого України, звернув увагу, перш за все, на найбільш яскраві епізоди національно-визвольної боротьби та найвідоміших її героїв. Але щоб стати справжнім художником, потрібно було отримати ґрунтовну освіту.

Навчання за кордоном: знайомства і мрії (1884-1897)

В 1884 році Івасюк став студентом Віденської академії мистецтв, де навчався до 1889 року. Потім продовжив навчання у Мюнхенській академії (1890-1897). На канікулах щороку виїжджав до Буковини, Галичини, Поділля, де мандрував, змальовуючи різні краєвиди, пам'ятки старовини – фортеці й руїни укріплень, місцевих жителів та їхній національний одяг. У Мюнхені Івасюк привернув увагу викладачів академії. Отже, коли в навчальний заклад прибув вже добре знаний портретист і автор картин на історичні та побутові теми Ілля Рєпін, то його познайомили із талановитим учнем, який теж був родом з України. Тоді ж начебто Івасюк утвердився в думці намалювати картину на козацьку тематику, яка була б ще більш грандіозною і яскравою, ніж рєпінські «Запорожці, що пишуть листа турецькому султанові». Він показав Рєпіну ескіз задуманої ним картини – про приїзд Богдана Хмельницького до Києва. Маститий художник похвалив, але звернув увагу, що «загальні плями картини зовсім європейські, а архітектура Києва – щось краківське, готичне». І порадив своєму молодому колезі відвідати головне місто України.

Мюнхенський період привів до змін і в особистому житті Миколи Івасюка. В 1898 році він одружився на німкені Цецілії Християні Юнг, яка була родом із небагатої сім'ї. Від цього шлюбу з'явилося дві доньки – Олена й Олександра. Старша із них, Олена, згадувала, що її мати була неосвічена, але «дуже гарна і чудово співала». І, напевно, український художник її по-справжньому кохав. Крім того, Івасюк познайомився з поляком Юзефом Брандтом, відомим живописцем, якого теж цікавила історична тематика. Брандт був старшим за Івасюка на 24 роки і надзвичайно захоплювався бурхливим і войовничим XVII століттям, в чому їхні інтереси збігалися. Брандт жив у самому Мюнхені, але на літо виїжджав в село Оронсько поблизу Радома, власницею якого була його дружина. Він створив там художню школу, запрошував до маєтку своїх друзів (серед них був і Микола Івасюк), тому місце їхнього збору жартома прозвали «Вільною Оронською академією». Дні, проведені в цій «академії», були дуже корисні для талановитого чернівчанина: він багато малює, користується бібліотекою Брандта та спілкується зі своїми друзями-художниками.

Продовження творчого шляху в Буковині та Галичині (1898-1915)

Невдовзі, після одруження Івасюк повернувся до Чернівців. Тут придбав у кредит будинок, де влаштував першу художню школу для бідної, але талановитої сільської молоді. Школа функціонувала майже десять років (1898-1908). В Чернівцях Івасюк представив на суд громадськості найвизначніші свої праці як на історичну, так і на побутову тематику – картини «В'їзд Богдана Хмельницького в Київ», «Богун під Берестечком», «Битва під Хотином», «Відпочинок», «Жнива», «Буковинець», «Мати», «Без хліба», «Бідна селянська хата» та інші. Разом зі своїми учнями розписував церковні образи для іконостасів у Заставні, Кіцмані та в деяких селах Буковини.

eprasa.pl 4873d2e673

Потім перебрався до Львова, де мешкав аж до початку І Світової війни. Коли у вересні 1914 року російська армія зайняла місто, то Івасюку запропонували намалювати картину «В'їзд Миколи II у Львів» (квітень 1915 р.). Художник розпочав, але не закінчив цю картину, виконав лише її ескіз (який зберігається у Національному музеї українського образотворчого мистецтва). Під час відступу росіян із Галичини Івасюка, в складі пів сотні представників творчої еліти Галичини, депортували вглиб росії, до Ростова-на-Дону, як можливого німецького шпигуна. Це були перші репресії, яких він зазнав у своєму житті. Після 1917 року повернувся до Києва, де дізнався, що його друга – художника Юзефа Брандта – вже немає на цьому світі: російські окупанти зайняли садибу в Оронську, реквізували всіх коней і його серце не витримало.

Перебування у Києві, Львові і Чернівцях (1917-1925)

В буремні роки національного піднесення і боротьби за незалежність України Микола Івасюк не залишався байдужим до процесів, що відбувалися в суспільстві. В цей період на замовлення Міністерства пошти й телеграфів уряду Директорії УНР художник створив серію поштових марок (7 із 14 запланованих). На цих марках, виконаних за історичними та етнографічними сюжетами, постає традиційна Україна минулого – «Молода Україна» («Дівчина з прапором»), «Хата Шевченка», «Віз, запряжений волами», «Гетьман Павло Полуботок у в'язниці», «Козак-бандурист», «Козаки на „чайках"», «Вітряк у полі». Друк марок у Відні був завершений до 31 травня 1921 року, отримав назву «віденської серії», але вони так і не були використані: війська УНР отримали поразку і відступили за межі України.

В цей час (із 1919 року) Івасюк вже постійно проживає у Західній Україні, то у Львові, то у Чернівцях. Але весь час його тягне до Києва – до тієї України, яка начебто була окремою державою у складі новоствореного об'єднання – СРСР. Він, напевно, з'ясовував, як можна вирішити це питання. І в 1925 році голова Раднаркому УРСР Влас Чубар офіційно запросив Івасюка та його учня Євсевія Ліпецького до України. Їм пропонували зайняти посади професорів Київського художнього інституту. Ліпецький відмовився і не радив це робити Івасюкові, бо наслухався від утікачів із «комуністичного раю» про дуже негарні речі, які там творилися. Але останній не послухав, про що, напевно, пізніше й пожалкував.

Життя в радянській Україні – у Києві (1926-1937)

Наприкінці 1926 року газета «Пролетарська правда» повідомила, що «на запрошення уряду Української РСР» відомий художник Микола Івасюк «разом із сім'єю переїхав на постійне мешкання до Києва». Але спочатку він жив не в самому місті, а в Боярці, Пущі-Водиці та Ірпені, лише потім оселився на бульварі Тараса Шевченка, у будинку № 4. Спочатку працював на кафедрі мистецтвознавства Всеукраїнської академії наук (ВУАН), а з 1927 року – в бюро преси Всеукраїнського фотокіноуправління (ВУФКУ). Створив низку малюнків для журналу «Кіно» і художніх плакатів для фільмів. З 1928 по 1930 рік був художником постановочного цеху на Київській кінофабриці, потім – науковим працівником картографічного відділу новоствореного Всеукраїнського будівельного інституту. Однак перебування в Україні, особливо в 30-х роках, не дало художникові ні душевного спокою, ні творчого щастя. Навпаки – ситуація складалася тривожна. В одному з номерів журналу «Кіно» піднімалося питання про «ворожі сили, які йдуть з лінією формалізму, з лінією прищеплювання національної романтики». Івасюка почали утискати, не давали замовлень або навпаки – змушували малювати портрети більшовицьких вождів. Художник Василь Кричевський згадував, що в останні роки життя Івасюк дуже бідував. Те ж саме розповідала у своїх спогадах і його донька Олена. «Доля мого батька, – писала вона, – у різний період була то щаслива, то радісна, то сумна і журлива. Він над усе любив волю, Україну та її славних козаків». Що Миколу Івасюка й згубило, бо любити волю і волелюбних людей в тоталітарній державі небезпечно, це загроза для самого її існування.

Арешт і останні дні життя (1937)

Влітку 1937 року Олена приїхала з Воронежа до Києва, щоб побачитися із рідними. І фактично її спілкування із батьком стало останнім. В ніч на 18 вересня 1937 року в квартиру художника безцеремонно увірвалися енкаведисти з понятими, провели ґрунтовний обшук і, хоча нічого крамольного не знайшли, господаря квартири заарештували. Забрали і його картини. Самого ж Миколу Івасюка відправили до Лук'янівської в'язниці. «А був великим оптимістом, – згадувала донька Олена. – Навіть у найтяжчі хвилини завжди вірив, що все буде гаразд». Однак на цей раз все виявилися набагато трагічнішим. Ніхто навіть не розбирався, що і як. 2 жовтня дрібний служка НКВС, молодший лейтенант Локтєв виписав постанову, де стверджувалось, що Івасюк є українським націоналістом і німецьким шпигуном, на підставі того, що він жив за кордоном і був одружений на німкені. І хоча художник рішуче відкидав ці необґрунтовані звинувачення, трійка при Київському облуправлінні НКВС УРСР 14 листопада 1937 року винесла постанову: «Івасюка Миколу Івановича розстріляти. Особисте належне йому майно конфіскувати». Іще 11 днів після цього 72-річний чоловік чекав катів. Вони з'явилися опівночі 25 листопада 1937 року. Івасюка розстріляли, за одними даними, у Биківні, за іншими – прямо у Жовтневому палаці. Так трагічно скінчився життєвий шлях одного з найвідоміших українських художників XX століття.

Творча спадщина Миколи Івасюка

Його спадщина включає понад 500 картин на різну тематику. Серед них виділяється «В'їзд Богдана Хмельницького до Києва» – картина, яку Івасюк розпочав ще в далекому 1893 році і присвятив їй не менше 20 років. А донька Олена згадує, що останній мазок пензлем батько зробив на цій картині в Києві у 1932 році. Тобто писалася вона майже 40 років. Івасюк повсюди возив її з собою і постійно вдосконалював. «То моя найважливіша мета, яку я собі поставив», – написав він у листі до Осипа Маковея. Розміри полотна 5x3.5 м. Сюжет присвячений зустрічі гетьмана біля Софійського собору, на ній є як історичні особистості, так і люди, створені фантазією художника. Зокрема, в образі трьох жінок в старовинних очіпках він намалював свою дружину і обох дочок, а в образі козака (за Богданом) самого себе. Картина вціліла і дійшла до нас тільки тому, що при арешті її не помітили. Вона стояла згорнута у ванній кімнаті. Зараз знаходиться у Музеї українського образотворчого мистецтва. Крім картин художник залишив ще декілька автопортретів і портретів своїх близьких, знайомих, відомих діячів літератури й мистецтва, ілюстрацій в книгах та часописах. Пам'ять про Миколу Івасюка зберігають і досі в країні, яку він по-справжньому, до самозабуття любив. ●

eprasa.pl 4873d2e673

Марко ПОСТІВ-ЯРУГА
Фото автора статті

Воскреслый Бог а релігія

Вшыткы святкуючы Великден, адже найбільше християнскє свято, стояти мают на стороні Бога, а не релігіі. Дакому здає ся, же сут то понятя сестряны, а медже нима існує барз велика прогалина. Слово релігія має латиньскый родовід, по-грецкы то: *ті тріскеіа (τη θρησκεία)*, тото не чынит роздору медже нима. Римскый родовід слова «релігія» не чудує, Церков Христова выросла в межах Цісарства Римского, а Бог был, єст и буде понятьом шыршым. Релігію творили люде, а істинного Бога не творил нихто, умом не огорнеме Го ниґда. Атеісты твердят, же Бог не існує и хыбаль на оправданя свого невірства додают, же то чловек створил богів, а не богы чловека. По части трудно ся з нима не згодити, божків-богів справді творили люде, але Бог існує споконвіку, не має границь ани часовых, ани жадных іншых.

Бог и релігія сут, же так повім, водом той самой рікы. Бог єст як гірскый, чыстый потік, а релігія повинна быти выповнена його кришталево чыстом водом. На жаль, несе в собі часом гряз всякой всячыны, як гірска ріка по наглій зливі. Товды далека єст од Бога, бо заміст кормити нас, потрафит одобрати нам аджи охоту до жытя в Церкви. Бог жытя не одберат ниґда и никому, Він фурт дарує го и дарує, а єдному ци другому часом не лем раз. Чловечым гріхопадіньом, започаткуваным Адамом и Євом, фурт задаєме Сотворительови болю и терпіня. Спаситель нашым, грішным жытьом цілый час єст розпинаный, не каре нас, а страждає и терпеливо жде нашого покаяня. Все так не буде, прародичів прецін з Рая выгнал.

Медже Богом а релігійом были, сут и будут величезны ріжниці. Хоц релігія бесідує о Бозі, то нераз Бог єст в ній лем так якбы на причынок. Часто в центрі релігіі єст не Бог, а така ци інша церков, або тот ци іншый патріарх (єпископ або парох). Всяка єрезь тіж ісходит головно од священничого сану. Священникы часом перестают Бога ставляти на першім місци може и зато, же в декотрых семинариях (латинскых) питомцям до голов кладут, же священник то: *Alter Christus* (Другый Христос). Необізнаным доповім, же в Польщы греко-католицкы питомці вчат ся в латинскых семинариях. Православны єґомосьці під тым зглядом ся за барз не ріжнят, тіж часто ходят з головами в хмарах, хоц школуваны были в своій семинариі. О тім, же священник єст другым Христом довідуєме ся не лем од латинскых сусідів, тото вычытати можеме з Катехізма Римо-католицкой Церкви. В 1142. каноні єст записано: *Wyświęcony do posługi jest jakby «ikoną» Chrystusa Kapłana.* Біда зачынат ся, кєд стратиме слівце «якбы» и скобкы при іконі, товды Невидимый Бог одставленый може быти на другый плян и перед єґомосцьом стаєме як перед іконом Бога. Не мушу хыбаль додавати, же східны християне кланяют ся не іконі, а Богу – о тім нагадує тропар Першой Неділі Поста. Для нас ани священник, ани єпископ не єст Богом. Быват, же часом дакому Предвічный здає ся быти лем кымси, хто давно тому поставил єпископа, а єпископ священника, котрому маме дати полный послух так як Богу самому. Мы жыєме словами св. Павла: *маємо Первосвященика, що засів на небесах, по правиці престолу величности, що він Священнослужитель святині и правдивої скинії, що її збудував був Господь, а не людина* (Єв. 8, 1-2).

Дехто хоче, жебы сме вірили, же кєд не будеме слухати свого священника ци єпископа, то не буде для нас спасенія. Слухати маме лем Бога, причта о гостях весільных в євангелиі св. Матвія (Мт. 22, 1-14.) бесідує не лем о поведінці старозавітных люди, а односит ся и до нас. Причту о нехтуваню запрошыням Господа на вечерю в подібнім дусі описал св. Лука (Лк. 14, 15-24.), єднако св. Матвій подає цікавшы дрібничкы. Од нього довідаме ся більше, не лем чым запрошены оправдували ся од гостины, але и о іхній жорстокій поведінці зглядом слуг Божых посланых для опамятаня. Оба в подібнім дусі бесідуют о запрошыню іншых госты, але лем св. Матвій подає, же Бог міцно розсердил ся на нехтуючых Його запрошыньом: *І розгнівав ся Цар,* ***і послав своє військо, – і вигубив тих убійників, а їхнє місто спалив.*** – Мт. 22. 7.). Адже гнешня війна може быти каром за одверніня ся од Бога. Ци Бог війном каре лем Украіну? **р**усскє «сво» єст Божым бичом передовшыткым на **р**оссию, на ню прецін в гнешнім світі не нападал бы нихто. Бог допомагаючы Украіні (без Його помочы юж давно бы пропала) каре безбожну **р**оссию. Дідове не дармо бесідували, же кєд Бог хоче дакого по-

eprasa.pl 4873d2e673

карати, та му розум одбере. Одобрал го володарям **р**оссиі, зато залізла в яму, котру сама си выбрала.

Дідове лишили нам мудру пословицю: *Козы стріжут, а уцям на віцкы дают,* адже не тішме ся з того, же **р**оссия нашла ся в великій біді, може **р**осияне юж ся кают. Бог любит каждого чловека єднако, адже росиянина тіж. Кєд дожыли сме Великодня, не осуджайме никого, а од Сотворителя не почуєме слів св. Павла: *Ти хто такий, що судиш чужого раба? Він для пана свого стоїть або падає, але він устоїть, бо має Бог силу поставити його* (Рим. 14, 4). Не майме ся за ліпшых од никого, все смотме лем на себе, а товды істинный Цар Славы не рече до нас: *Як ти друже ввійшов сюди не мавши одежі весільної?* (Мт. 22, 12), та слугам своім не прикаже: *Звяжіть йому ноги и руки, та й киньте до зовнішньой темряви, – буде плач там і скрегіт зубів* (Мт. 22, 13).

Не спасе нас приналежніст до той ци іншой Церкви, спасеме ся не так чыстотом жытя, як щырым каяньом за гріхы. До серця возмийме си слова св. Йоана Золотоустого (з прекрасной великодной проповіди), кличе нас до великодной трапезы: *придте з радістьом до свого Господа: першы и другы* (адже постящы и непостящы) *приймийте заплату. Богаты и бідны, вшыткы весельте ся разом.* ***Запобігливы и легкодухы, торжествуйте днес. Постящы и непостящы радійте гнеска разом.***

Стів заставленый – гостте ся вшыткы.
Агнец достойный – най нихто не выходит голодный.
Вшыткы до сыта нагостте ся трапезом віры;
Вшыткы приймийте незбагнену милостиню Господню.
Най нихто не плаче, же бідный,
настало царюваня вшыткых.
Най нихто не турбує ся своіма гріхами,
з гробниці сьвітит спасеня.
Най нихто не страхат ся смерти,
звільнила нас од нєй смерт Спасителя.
Знищыл єй Тот, Кого она тримала.
Ад переміг Тот, Котрий зышол до аду.

Шторічне святкуваня Великодня нагадує о перемозі Добра над злом, св. Йонан нагадує нам, же ад принял лем тіло померлого Ісуса, сына Богородиці, же Христос (адже Месия) єст Предвічным и Безсмертным Богом. Адже при Великодни, джерелі вшыткых християнскых свят, подумайме, чом гнешню Церков Господню боком обходит штораз то веце молодых и старшых. Нераз родиче сут винны тому, же Церков (православна ци греко-католицка) порожніє, але ци все лем они? Неєден родич в голову заходит, што не так зробил и не зна, та най рук не заламує, а фурт молит ся за наверненя своіх діти. Поведінку великых діты барз тяжко змінити, мают свій розум и шыроко отворены очы. Гнеска юж ім чловек наказати ничого не годен, покєрувати як колиси маленком дітином. Дітми не приходящыма до церкви на спільну молитву ани в Великден родиче най ся не турбуют, най лем фурт горячо просят Бога в своіх молитвах о поміч. Нашы мама не на дармо бесідували, же: Бог має більше, як роздал. Хоц не сме в силі юж нич зробити, то Всемогучый може вшытко. Бог хоснуючый ся всемогучом силом николи не знехтує нашой вільной волі. Бог никого ниґда до ничого не примушувал и не примусит, фурт терпеливо жде нашого опамятаня, та не перестає давати нагоды до каяня. Невільник ани боягуз, адже люде служащы Богу лем зо страху перед каром, не сут Богу милы, они лем удают, же служат свому Сотворительови. Каждый християнин має сьвідомо стояти по стороні Сотворителя, заради Бога маме стояти там, де Бог нас поставил, а не заради приналежности до той ци іншой Церкви. Жыйме для Бога, завдякы нашому Сотворителови, приоблікаме ся в Ісуса Христа. Християне сут тілом Христовым, зато Ісус повідал: *що тільки вчинили ви одному з найменших братів Моїх цих, – те Мені ви вчинили* (Мт. 25, 40). В причасти фурт принимаме Тіло и Кров Сына Божого, жебы одновити в собі праобраз Бога и Божу подобу, жебы стати ся новым Адамом, сынами Божыма. Християне мают мати єдну голову, та быти ньом може лем Ісус Христос, а не тот ци іншый патріарх и не папа. Лем товды творити будеме істинно: *єдину, святу, апостольску и соборну Церков.*

Гнешня Церков (без значыня котра) єст збудувана головно на праві и послуху. Первісна жыла духом любовы и царювал в ній лем Ісус Христос та Святый Дух, патріархы и єпископы были в нєй лем Божым знарядьом. Мали владу, але єй джерелом не был іхній престол, а Ісус Христос. Гнешньому сьвітови право дало Цісарство Римскє (якє існувати перестало в 476 р.), каждый адвокат и суддя науку права зачынат од старинного, римского права. Церква тіж насякла тым правом, а повинна Духом, котрого материком єст Греция. Патріархы Цареграда и Рима (римскый патріарх то папа, латинскє «папа» то грецкє «πατέρας» а наше «няньо-отец», Полякы зовут го: *ojcem świętym*) бороли ся о владу в Церкви Христовій нехтуючы словами Ісуса (*Хто хоче быти першым, най буде посьліднім медже вшыткыма и слугом вшыткых* – Мр. 9, 35). москва до гнеска мінит ся Третім Римом, не смотрит на то, што стало ся з першым и другым. Царгород занепал в 1453 р. під напором Турків, а з папами было ріжні, але в кінци тіж си дали спокій, хоц верхувати хотіли ищы долго. Юж в середньовічы захотіло ся ім не лем душевной, але и цісарской влады, бороли ся з королями та володарями одновленого Священного Римского Цісарства. Бороли ся так довго и так завзято, же іхня борба о владу над туземным сьвітом гвошла до штоденной бесіды. Нераз гвариме, же когоси примушено піти до Каноссы. Значыт, же часом мус гнеска підкорити ся владі більшого и міцнішшого од нас, жебы пак го побороти. Бог вказал папам іхнє місце, та не схоснували Його наукы – так як и москва. Выпробувыванє єст ділом Божым, а покуса лем диявольскым. ●

eprasa.pl 4873d2e673

Sprzedam dom jednorodzinny w miejscowości Hańczowa, gm. Uście Gorlickie, pow. gorlicki, woj. małopolskie

Powierzchnia całkowita – 220 m kw
Działka o powierzchni – 0.08 ha
Rok budowy – 2011 (oddany do użytku w 2016 roku)
Liczba pokoi – 8 (3 z balkonami)
Liczba łazienek – 3
Liczba garaży – 2
70% mieszkańców miejscowości – Łemkowie.

W najbliższej odległości od domu znajdziesz:
2 km – sklepy, urząd pocztowy, restauracje
2 km – Kościół/Cerkiew w Wysowej-Zdrój
3 km – Park Wodny Wysowa-Zdrój
3,5 km – Ośrodek Uzdrowiskowy
28 km – Krynica-Zdrój
29 km – Gorlice

Kontakt: +17324047616
mirkyr@icloud.com

50-й ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКИХ ДИТЯЧИХ АНСАМБЛІВ КОШАЛІН 2025

відбудеться **31 травня – 1 червня 2025 року** (субота, неділя) в Балтійському драматичному театрі у Кошаліні на вулиці Театральна Площа 1 (Plac Teatralny 1)
Зголошення про участь ансамблів просимо пересилати листом **до 5 травня ц.р.** на адресу:
Związek Ukraińców w Polsce, Zarząd Oddziału w Koszalinie, ul. J. Piłsudskiego 6/1, 75-500 Koszalin
тел.: **94 /342-64-70**, **884-994-009**, **zup_koszalin@wp.pl**
Заохочуємо до участі всі ансамблі, особливо кабаре та інструментальні групи! БЕЗ КАЗОК!
У заяві слід подати: ● назву ансамблю ● місцевість ● ім'я та прізвище керівника, а також його електронну адресу і телефон ● тему, заголовок, час тривання програми, рід виступів (субота – не довше 15 хв.; неділя – 10 хв.) ● кількість виконавців та опікунів (1 на 15 дітей) ● кількість мікрофонів тощо.

Управа відділу ОУП у Кошаліні

Zadanie dofinansowano ze środków Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Gminy Miasta Koszalina
Zadanie publiczne jest współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego
Zadanie dofinansowano ze środków Budżetu Państwa (Działalność zmierzająca do ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości ukraińskiej . * Dziecięce Festiwale i Konkursy)

Шановні батьки, вчителі та друзі Комплексу загальноосвітніх шкіл № 2 ім. Маркіяна Шашкевича в Перемишлі

Розраховуючи доходи за 2024 рік, кожен з Вас може передати 1,5% податку на громадські організації.
Щоб підтримати нашу школу, будь ласка, заповніть форму PIT і вкажіть:
номер KRS: **0000207472** cel szczegółowy: **99890**
Перерахування 1,5% податку жодним чином не обтяжує платника податків. Ми розраховуємо на Вашу доброзичливість! Гарантуємо, що отримані кошти будуть повністю використані на потреби дітей і школи. Дякуємо Вам!

eprasa.pl 4873d2e673

ПРИВІТАННЯ
З ЮВІЛЕЄМ 90 - років

Вітаємо вельмишановну
Паню Ірину Снігур
з Днем Народження!

У знаменитий ювілей хочемо висловити Вам слова щирої вдячності і глибокої поваги.
Ми захоплюємося молодістю Вашої душі, ясним розумом та увагою і теплотою, з якою Ви ставитеся до навколишнього світу.
Це величезне щастя знати Вас, об'єднуватися в нашому Товаристві.
Прийміть наші найщиріші побажання здоров'я та подальшої прихильності долі.

Щасти Вам, Боже, на довгі роки!

З повагою до Вас

Українське вчительське товариство в Польщі

Товариство IV Загальноосвітнього ліцею в Лігниці, яке об'єднує вихованців Ліцею та намагається стояти на сторожі його досягнень, традицій і цінностей, складає найсердечніші вітання з нагоди 90-ї весни в житті Пані ІРИНИ СНІГУР – Директорки нашої Школи у важких 1962-1977 роках.

В цей день вся наша лігницька родина прагне особливо сердечно подякувати Вам – Пані Директор за непохитну боротьбу за Школу та віддану, невтомну працю на благо її учнів та української спільноти у Польщі.

Ваше життя і боротьба є для нас, а особливо тих, хто навчався в нашому лігницькому ліцеї в 1961-1988 роках, зразком та натхненням до подальшої боротьби за ідеї та ідеали, які в нас заклала наша лігницька Alma Mater.

Прийміть наші найсердечніші побажання міцного здоров'я і багато сил для здійснення всіх подальших задумів.

Хай Ваша молодість та енергія ніколи не минають,
І не минають Вас щастя, радість і добро,
А серце і душу завжди зігрівають
Спогади про Лігницю і наших серць тепло.

Ваші вихованці
Лігниця, 07.04.2025 року

Шановна Пані Ірино!

З нагоди Ваших прекрасних уродин хочемо скласти Вам найщиріші побажання- мирного неба, любові в серці, добрих людей на Вашій життєвій дорозі а також міцного, міцного здоров'я.
Звертаємось до Вас також з безмежною вдячністю за Ваше діло-довголітню та жертовну працю на благо нашого народу, а особливо, нашої лігницької школи.

Від імені учнів,батьків та вчителів

Директор Єва Бомьдос

АНДРІЄВІ ФІЛЮ
з нагоди 70-ліття

Дорогий наш Андрію!
Вітаємо Тебе з гарним Ювілеєм 70-ліття!

Радіємо, що Тебе маємо, гордимося Тобою і дякуємо за все, що дав Ти нам і нашій рідній білобірській українській Громаді.

Многая літа!

Марія, Олесь, Андрій, Ксеня, Емілька, Юля, Олесь, Єва, Оля та Микола

Фото на 1 стор – Павла Лози. Фото на 2-3 стор – Павла Лози – і Анни Вінницької

Наше Слово **Adres:** Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **biuro redakcji** – tel./fax 22 677-88-10, +48 510-162-854, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny: pełniący obowiązki redaktora naczelnego** – Paweł Łoza, **sekretarz** – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **biuro redakcji** – Katarzyna Stepan. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Olena Humeniuk (Kijów), Adam Wiewiórka (Legnica), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów).
Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: http://ukraincy.org.pl **Fotoskład:** Redakcja „Nasze Słowo" **Druk:** Drukarnia „Efekt". Nakład 1700 egz. Pismo dofinansowano ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.
Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292
Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,
Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa" wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo" dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w wybranych EMPiK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

eprasa.pl 4873d2e673

Przekaż 1,5 % na rzecz dzieci
ze szkół w Białym Borze
oraz punktów nauczania

Передайте 1,5% дітям зі шкіл
у Білому Борі
та навчальних пунктів

KRS nr 0000138192 KIWANIS

1,5%
PODATEK DOCHODOWY

Wspieraj dzieci - przekaż podatek!

Związek Ukraińców w Polsce

więcej informacji: www.liceum-bialybor.pl · www.sp2bbor.eu

Змінюємося завдяки Вам, змінюємося для Вас!

ПЕРЕДАЙ 1,5% СВОГО ПОДАТКУ
НА ВІДБУДОВУ НАРОДНОГО ДОМУ

KRS: **0000564708**
cel szczegółowy: **Narodnyj Dim**

1,5%

prasa.pl 4873d2e673